Impact voor Inwoners

05102026

Inleiding

De Associatie Wijkteams (hierna: de Associatie) is een vereniging van lokale teams. Leden willen samen beter worden in hun opdracht om er voor inwoners te zijn. Die opdracht is maatschappelijk relevant én complex: aanwezig zijn in buurten en wijken, bijdragen aan bestaanszekerheid, persoonlijke ontwikkeling en meedoen. In een institutionele en maatschappelijke context die het niet altijd eenvoudig maakt om die opdracht te realiseren.

In de acht jaar dat de Associatie bestaat is er op verschillende plekken gereflecteerd en geschreven over de ambitie van lokale teams, en de manier waarop de leden van de Associatie aan de beweging willen en kunnen bijdragen. Waarbij de dynamiek in de buitenwereld uitnodigt tot deelname aan steeds meer activiteiten, en regelmatig de vraag rijst in hoeverre dat ook daadwerkelijk bijdraagt aan de doelstelling om impact voor inwoners te realiseren. En het interne leren misschien te weinig aandacht krijgt, dat ook spannend is, omdat het vraagt om kwetsbaarheden bloot te leggen.

In dit document is de ambitie samengebracht tot een concreet en overzichtelijk 'veranderverhaal', dat helpt om focus te bepalen hierbij. Welke impact willen lokale teams, leden van de Associatie realiseren? Waar zetten zij, lokaal en landelijk, bewust wel en niet op in, zodat de inzet daadwerkelijk ondersteunend en effectief is?

Bij het opstellen van deze eerste versie hebben we gebruikgemaakt van het Theory of Change-model. Deze aanpak wordt veel gebruikt in maatschappelijke verander- en transitievraagstukken waarin leren, samenwerken en koers bepalen centraal staan. Het model helpt om niet te starten vanuit bestaande activiteiten of projecten, maar vanuit de gewenste maatschappelijke beweging. Vanuit die gewenste toekomst redeneer je – via backward mapping – terug langs vier met elkaar samenhangende niveaus.

Allereerst gaat het om de beoogde maatschappelijke impact: waar lokale teams, en hun partners, op lange termijn en op maatschappelijk niveau aan willen bijdragen. Deze impact ligt buiten de directe invloedssfeer van lokale teams en hun partners, maar maakt wel zichtbaar welke ambitie er leeft op samenlevingsniveau.

Vervolgens gaat het om de beoogde impact voor inwoners volgens inwoners zelf: de verandering die inwoners in hun dagelijks leven ervaren. Ook deze beoogde impact ligt grotendeels buiten de directe invloedssfeer van lokale teams en hun partners, maar sluit in tijd en inhoud dichter aan bij de resultaten die zij met elkaar proberen te realiseren.

Daarna kijken we naar de beoogde resultaten: de directe uitkomsten waar lokale teams en partners invloed op hebben en waar zij actief aan werken.

Tot slot kijken we naar de acties en activiteiten die ondersteunend zijn aan het realiseren van die resultaten en impact. Zowel wat betreft de activiteiten van lokale teams op lokaal niveau, als wat betreft de rol als lid van de Associatie. Een belangrijk uitgangspunt daarbij is dat 'het actiewiel' (zie figuur 1) niet leidend

is, maar ondersteunend aan de hogere bedoeling. Het gaat dus niet alleen om de vraag ‘wat doen we?’, maar vooral: draagt dit daadwerkelijk bij aan de verandering die we willen zien?

Vanuit die gezamenlijke basis kunnen vervolgens ook gerichter acties en activiteiten worden benoemd. Niet als losse interventies, maar als bewuste keuzes die ondersteunend zijn aan de gewenste resultaten en impact. Juist doordat deze samenhang expliciet wordt gemaakt, ontstaat ook de mogelijkheid om gezamenlijk te monitoren, te leren en periodiek bij te sturen: zien we de gewenste veranderingen ontstaan (bijvoorbeeld middels het Vertelpunt), dragen onze activiteiten hier voldoende aan bij en waar zijn aanpassingen nodig?

Het veranderverhaal vormt daarmee geen eindpunt, het is een gezamenlijk vertrekpunt om verder te bouwen aan een lerende en richtinggevende manier van werken. In dit document zijn de eerste drie wielen (maatschappelijke impact, impact inwoners en resultaat) omschreven.

Met de leden van de AW werken we aan:

Met de lokale teams werken we aan:

Dit zijn de directe uitkomsten waar lokale teams en hun partners invloed op hebben en waar zij actief aan werken:

- Maatwerk en ongelijk investeren waar nodig
- Gelijkwaardigheid
- Verbinding
- Ondersteuning in samenhang
- Adaptiviteit en navolgbaarheid

We zullen daardoor deze veranderingen zien in de ervaringen van inwoners:

- Rust en veiligheid
- Erbij horen en ertoe doen
- Mijn leven kunnen leiden op een manier die bij mij past
- Veerkracht en aanpassingsvermogen

Wanneer deze veranderingen optreden, zullen we dit zien gebeuren in de bredere samenleving:

- Kansengelijkheid
- Gelijkwaardigheid en waarderen van verschillen
- Veerkrachtige samenleving waarin mensen naar elkaar omzien
- Dragen van spanning en onzekerheid
- Vertrouwen in elkaar én in de overheid

Maatschappelijke impact

Dit gaat om waar we op lange termijn en op maatschappelijk niveau aan wensen bij te dragen. Deze impact is impact op lange termijn en ligt niet in de directe invloedssfeer van lokale teams of andere spelers, maar geeft wel de ambities weer van domein van lokale teams (en hun partners in het sociaal domein)

De maatschappelijke impact die we beogen is een samenleving waarin mensen voldoende mogelijkheden hebben om mee te doen, zich te ontwikkelen en zo gezond mogelijk te leven, ongeacht hun achtergrond of situatie. We werken voortdurend aan gelijkwaardige verhoudingen tussen inwoners onderling en tussen inwoner, professional, organisatie en overheid. We werken aan een samenleving die transparant, rechtsstatelijk en veerkrachtig is, waarin mensen naar elkaar omzien en er hoop en perspectief bestaat, juist wanneer het moeilijk is. We werken aan een samenleving waarin we verschil en complexiteit kunnen verdragen en waarin vertrouwen in elkaar én in de overheid groeit.

Dit betekent op samenlevingsniveau:

1. **Kansengelijkheid**
   Mensen krijgen ruimte en mogelijkheden om mee te doen, zich te ontwikkelen en zo gezond mogelijk te leven, ongeacht hun achtergrond of situatie.
2. **Gelijkwaardigheid en waarderen van verschillen**
   Verschillen tussen mensen worden erkend en gewaardeerd. Inwoners en overheid ontmoeten elkaar meer vanuit gelijkwaardigheid.
3. **Veerkrachtige samenleving waarin mensen naar elkaar omzien**
   Mensen ervaren verbondenheid en verantwoordelijkheid voor elkaar, helpen elkaar waar nodig en weten dat zij er niet alleen voor staan.
4. **Dragen van spanning en onzekerheid**
   We leren beter omgaan met verschil, complexiteit, falen en lijden, zonder alles direct te willen oplossen of beheersen.
5. **Vertrouwen in elkaar én in de overheid**
   Relaties tussen inwoners onderling en tussen inwoners en overheid worden sterker en betrouwbaarder**.**

Impact voor de inwoner volgens de inwoner

Dit gaat om de impact die we realiseren voor inwoners. Deze impact ligt eveneens buiten de directe invloedsfeer van lokale teams en hun partners, maar sluit in tijd, en in inhoud, dichter aan bij impact die moet volgen uit de resultaten die we met elkaar 'boeken'.

Ik ervaar rust en zekerheid in mijn dagelijks leven. Ik heb geen zorgen over geld of over een plek om te wonen. Ik voel mij prettig en veilig, thuis en in mijn buurt. Ik voel me welkom en hoor erbij, op een plek waar ik ertoe doe. Ik leef mijn eigen leven en kan keuzes maken die passen bij wat voor mij belangrijk is. Ik kan mijn verhaal kwijt en ervaar dat er naar mij geluisterd wordt. Ook wanneer het tegenzit, voel ik mij gezien en gesteund.

Dit betekent dat deze veranderingen in de ervaringen van inwoners zichtbaar worden:

1. **Rust en veiligheid**
   Ik ervaar rust in mijn dagelijks leven, bijvoorbeeld door bestaanszekerheid, dagstructuur en ontspanning. Ik voel mij prettig en veilig, thuis en in mijn buurt. Ik kan goed voor mezelf zorgen.
2. **Erbij horen en ertoe doen**
   Ik voel mij onderdeel van een groep, familie, buurt of sociaal verband. Ik hoor erbij, voel me welkom en ervaar dat ik ertoe doe. Ik ben van betekenis voor de samenleving en help anderen die het moeilijk hebben.
3. **Mijn leven kunnen leiden op een manier die bij mij past**
   Ik leef mijn eigen leven en kan keuzes maken die passen bij wat voor mij belangrijk is, ik ervaar grip. Ik ervaar dat mijn stem telt en dat ik kan meebeslissen over wat mij helpt. Ik bepaal zelf wat het beste voor mij is.
4. **Veerkracht en aanpassingsvermogen**
   Ik kan omgaan met wat moeilijk is en houd vertrouwen dat ik verder kan. Ook als niet alles oplosbaar is, voel ik mij gezien, gehoord en gesteund.

Resultaten

Dit zijn de directe uitkomsten (met duiding) waar lokale teams en hun partners invloed op hebben en waar zij actief aan werken.

1. Maatwerk en ongelijk investeren waar nodig
We maken keuzes en bieden maatwerk, en investeren ongelijk waar nodig, zodat ondersteuning past bij de ernst, context, mogelijkheden en behoefte van inwoners. We gaan uit van wat iemand kan en sluiten aan bij het dagelijks leven. Als we merken dat hulp of regels niet passen, onnodig overnemen of schadelijk uitpakken, trekken we aan de bel bij de opdrachtgever.

We werken daarvoor aan:

- Meer bestaanszekerheid voor inwoners
- Meer uitgaan van krachten van inwoners
- Meer ondersteuning op maat
- Meer passende opdrachten en maatwerk
- Meer ruimte voor empowerment en het benutten van krachten
- Meer creatieve en passende oplossingen buiten standaard zorgoplossingen
- Meer professionele ruimte om te doen wat nodig is in de situatie
- Meer grip op zorgkosten door gemeenten
- Meer ruimte om aanwezig te blijven, ook wanneer niet alles oplosbaar is

- Minder (onbedoelde) schade door hulp of ondersteuning

2. Gelijkwaardigheid
We laten merken dat inwoners expert zijn in hun eigen leven en eventuele hulp en ondersteuning sluit aan bij het dagelijks leven en het levenspad van inwoners. We geven inwoners ruimte en tijd om eigen oplossingen te bedenken en grip te houden over hun leven. Professionals in beleid en praktijk werken gelijkwaardig samen in co-creatie en spreken begrijpelijke taal over wat zij doen en waarom.

- Meer samenwerken vanuit gelijkwaardigheid, zonder over te nemen
- Meer betrouwbaar, begrijpelijk en navolgbaar handelen
- Meer aansluiten bij het levenspad en de leefwereld van inwoners
- Meer ruimte voor de stem, regie en waardigheid van inwoners
- Meer openheid en transparantie over wat besproken en besloten wordt
- Meer benutten van netwerk en eigen oplossingsvermogen
- Meer mensen tonen hun kwetsbaarheid
- Meer mensen helpen een ander

3. Verbinding
We zijn aanwezig daar waar het leven zich afspeelt en helpen verbindingen tot stand te brengen met oprechte aandacht van mens tot mens. Tussen inwoners, tussen inwoners en professionals, tussen professionals onderling en tussen inwoners en overheid. Ook versterken we de verbinding tussen praktijk, beleid en andere domeinen, zodat werelden elkaar beter begrijpen en minder langs elkaar heen werken.

- Meer zichtbaarheid en aanwezigheid op plekken waar mensen toch al zijn
- Meer investeren in relaties
- Meer samenwerking in de buurt en over grenzen van organisaties
- Beter begrijpen van elkaars perspectieven en opgaven
- Meer verbinding tussen leefwereld, systeemwereld en beleidswereld
- Eenvoudig en laagdrempelig toegang tot ondersteuning
- Minder storende en vertragende bureaucratische processen bij verkrijgen van ondersteuning

4. Ondersteuning in samenhang
Hulp en ondersteuning zijn zichtbaar, toegankelijk en bereikbaar in de leefwereld van inwoners. Zij versterken ook de context, naasten en informele steun. Inwoners weten waar zij terecht kunnen en vinden makkelijk de weg naar lokale teams en andere vormen van steun wanneer het tegenzit. Partners weten

elkaar te vinden, benutten elkaars expertise en organiseren ondersteuning in samenhang, met minder versnippering en minder onnodige belasting voor inwoners en gezinnen.

- Meer investeren in wat werkt, zoals relatie en omgevingsfactoren
- Meer oplossingen in de eigen omgeving en het eigen leven
- Meer hulp en ondersteuning die makkelijker bereikbaar en vindbaar zijn
- Meer bewust benutten van elkaars expertise en bevoegdheden
- Minder versnippering, doorverwijzingen en ‘van het kastje naar de muur’
- Minder verschillende professionals in een gezin
- Minder schade door complexe, niet-passende of schadelijke ondersteuning en hulp
- Meer begrijpelijke en gezamenlijk opgestelde ondersteuningsplannen

5. Adaptiviteit en navolgbaarheid
Gemaakte keuzes, stappen en afspraken zijn begrijpelijk en navolgbaar. We werken als lerende partner en werkgever vanuit een reflexieve houding en dragen bij aan een lerend stelsel. Dat vraagt dat we steeds blijven kijken naar wat nodig is, wat werkt, wat schuurt en wat aangepast moet worden, zonder direct terug te vallen op standaardoplossingen. We zijn realistisch en streven naar het goede, niet naar perfectie. Professionals, teams en bestuurders verdiepen en verbreden hun vakmanschap. Zij blijven leren van de praktijk, van inwoners, van elkaar en van de uitkomsten van hun handelen. Zij versterken hun vermogen om zorgvuldig, reflexief en passend te handelen in complexe situaties, dezelfde, duidelijke taal te spreken. Zij ontwikkelen gezamenlijk begrip voor de vraagstukken waarvoor gemeenschappelijk zij staan.

- Minder nadruk op hoge eisen en perfectie
- Meer ruimte om stap voor stap te werken
- Meer ruimte voor onverwachte kansen
- Meer reflexieve lokale praktijken, monitoring en congruentie
- Meer vermogen om verschil, onzekerheid en spanning te verdragen en te hanteren
- Meer gedeelde taal en beter navolgbare keuzes
- Meer professionele bekwaamheid op de werkvloer en in bestuur
- Meer gezamenlijk begrip van het vraagstuk van de inwoner
- Meer samen leren binnen teams, organisaties en tussen leden van de Associatie wijkteams en hun partners
- Meer reflectie op het eigen handelen en de effecten daarvan
- Beter begrijpen wat we doen en waarom
- Meer ruimte om vakmanschap te verdiepen en te verbreden.